

14.3.2001

343/4/00

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Riitta-Leena Paunio

Esittelijä: Esittelijä Tapio Rätty

VIIVÄSTYS VAMMAISPALVELULAIN MUKAISIA TULKKIPALVELUJA KOSKEVAN HAKEMUKSEN KÄSITTELYSSÄ

1

KANTELUKIRJOITUS

Kantelija arvostelee 20.1.2000 eduskunnan oikeusasiamiehelle osoittamassaan kantelukirjoituksessa Kemin kaupungin sosiaalitoimen menettelyä tulkkipalveluja koskevassa asiassa. Hänen mielestään hänen tulkkipalveluja koskevan hakemuksensa käsittelyaika (9 kuukautta) oli liian pitkä.

Kantelija arvostelee myös asiassa vaadittuja lisäselvityksiä. Tältä osin olen vastannut kantelijan kirjoitukseen 14.2.2000 (dnro 163/4/2000).

2

SELVITYS

Kemin kaupungin sosiaali- ja terveysvirasto on antanut 29.3.2000 päivätyn selvityksen.

Asiassa on saatu lisäksi selvitystä puhelimitse 26.2.2001 sosiaalityöntekijältä sekä 28.2.2001 asiakirjaselvityksenä Rovaniemen hallinto-oikeuden 30.6.2000 ja Kemin sosiaali- ja terveyslautakunnan 16.11.2000 tekemä päätös.

Selvitys on tämän päätöksen liitteenä.

3

RATKAISU

Hyvän hallinnon takeista on säädetty perustuslain 21 §:ssä. Säännös turvaa jokaiselle yhtäältä oikeuden saada asiansa käsitellyksi tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeuden saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi. Säännös vastaa ennen 1.3.2000 voimassa olleen hallitusmuodon 16 §:n säännöstä. Perustuslaissa turvattuihin hyvän hallinnon takeisiin kuuluu myös oikeus saada asiansa käsitellyksi tuomioistuimessa ja muussa viranomaisessa ilman aiheetonta viivytystä.

Saamani selvityksen mukaan Kemin sosiaali- ja terveysviraston viranhaltija hylkäsi 2.12.1999 kantelijan 4.3.1999 jättämän hakemuksen saada vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (vammapalvelulaki) mukaisia tulkkipalveluja. Asian käsittely kesti siis yhdeksän kuukautta. Katson, että yhdeksän kuukauden pituinen käsittelyaika on kohtuuttoman pitkä vammapalvelulain mukaisia palveluita koskevia hakemuksia käsiteltäessä.

Myös sosiaali- ja terveystoimi on selvityksessään pitänyt kantelijan hakemuksen käsittelyaikaa kohtuuttoman pitkänä. Käsittelyn viipymiselle ei ole selvityksessä esitetty muita syitä kuin että kantelijan kirjoitustulkkausten tarpeellisuudesta oli pyydetty Länsi-Pohjan keskussairaalan kuntoutusohjaajalta suullisesti kannanottoa. Tätä kannanottoa ei ollut annettu eikä pyyntöä ollut uusittu. Selvityksen mukaan hakemusta ei myöskään pidetty kiireellisenä, koska palvelut järjestettiin kantelijalle myös hakemuksen käsittelyaikana. Kantelijalla olikin käytössään saamani selvityksen mukaan lääkinnällisenä kuntoutuksena myönnetty konferenssikuuntelulaite sekä tarvittaessa kirjoitustulkkaus kuulovammaisille henkilöille järjestetyissä tilaisuuksissa.

Sosiaali- ja terveystoimista saamani tiedon mukaan kantelijalle myönnettiin sosiaali- ja terveystoimilautakunnan jaoston 16.11.2000 tekemällä päätöksellä hänen hakemuksensa mukaiset tulkkipalvelut. Tässä valossa on selvää, että kantelijalle on ollut saamistaan palveluista riippumatta tarve saada oikeutensa hakemiinsa tulkkauspalveluihin ratkaistuiksi mahdollisimman pian. Joka tapauksessa ratkaisu, myönteinen tai kielteinen, tulee tehdä vaikeavammaisen vammaispalvelua koskevaan hakemukseen mahdollisimman joutuisasti. Sosiaali- ja terveystoimen olisi tullutkin joutuisasti selvittää kantelijan oikeus hakemiinsa palveluihin. Aiheettomana viivytyksenä pidän sitä, että asiassa tarpeellisina pidettyjen ja pyydettyjen lausuntojen antamista ei valvottu asianmukaisesti.

Edellä sanotun johdosta saatan Kemin kaupungin sosiaali- ja terveystoimen tietoon käsitykseni siitä, että ratkaisun tekeminen kantelijan hakemukseen ei ole tapahtunut hyvän hallinnon vaatimusten mukaisesti. Samalla korostan, että sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen velvollisuutena on huolehtia vammaispalvelulain mukaisten hakemusten asianmukaisesta käsittelystä. Julkisella vallalla on perustuslain 22 §:n nimenomaisen säännöksen mukaan velvollisuus toteuttaa perus- ja ihmisoikeudet. Tämä tarkoittaa näkemykseni mukaan mm. sitä, että voimavarot tulee kohdentaa siten, että perustuslain 19 §:n 3 momentin tarkoittamat lailla säädetyt sosiaali- ja terveystoimipalvelut toteutuvat myös käytännössä.

Saatan edellä esittämäni käsityksen sosiaali- ja terveystoimilautakunnan velvollisuudesta huolehtia vammaispalvelulain mukaisten hakemusten joutuisasta ja asianmukaisesta käsittelystä Kemin sosiaali- ja terveystoimilautakunnan tietoon.